

Revisionsrapport

Granskning av årsredovisning 2016

Lessebo kommun

Caroline Liljebjörn
Certifierad kommunal
revisor

Alexander Arbman
Revisionskonsult

Elin Petersson
Revisionskonsult

April 2017

1. *Sammanfattning*

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens årsredovisning för år 2016. Uppdraget är en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2016.

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans i och med årets resultat. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed.

- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Vi bedömer att årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. De finansiella målen för år 2016 är uppfyllda. Vi bedömer måluppfyllelsen som mycket god.

Vi bedömer utifrån årsredovisningens återrapportering verksamhetsmålen uppfyllelse som svag. Det baserar vi på att 44 % av de utvärderingsbara är målen uppfyllda. Vi noterar att måluppfyllelsen har förbättrats något jämfört med föregående år (38 %).

- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Räkenskaperna är upprättade enligt god redovisningssed.

Avvikelser från god redovisningssed har påträffats avseende redovisning av det generella statsbidraget som erhöles i december 2015, av ersättning från Migrationsverket avseende utbildning av nyanlända elever samt vissa kostnader där underlag saknas. Vi bedömer att avvikelserna inte är väsentliga bland annat på grund av att kommunen i och med årets redovisade resultat, 51,2 mnkr, redan innan en eventuell justering uppfyller samtliga finansiella mål som beslutats av kommunfullmäktige och har en ekonomi i balans.

Vi konstaterar att de redovisningsprinciper som beskrivs i årsredovisningen avseende exploatering inte stämmer överens med god redovisningssed. Vi bedömer dock att redovisningen av exploateringsprojekt inte påverkat räkenskaperna i någon väsentlig omfattning under år 2016.

2. Inledning

I lag om kommunal redovisning regleras externredovisningen för kommuner och lands-ting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är styrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

2.1. Syfte och revisionsfrågor

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9 a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl. drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om. Granskning av resultatsammanställning för VA-verksamheten och renhållningsverksamheten omfattas inte av denna granskning.

Nämndernas redovisning av sitt uppdrag har inte granskats inom ramen för årsredovisningen utan ingår istället i granskningen av den övergripande ansvarsutövningen.

Granskningen har utförts enligt god revisionsledning för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma. Vårt uppdrag omfattar inte en granskning och prövning om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Granskningen har introducerats genom kontakter och samplanering med kommunens ekonomikontor. Granskningen har utförts enligt god revisionsledning med utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing). Som framgår av vägledningen kan implementeringen ske successivt varför tillämpliga ISA helt eller delvis har följts beroende på om vägledningen har beaktats i årets revisionsplan. Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning, granskning av räkenskapsmaterial och i förekommande fall registeranalys.

Vår granskning och våra synpunkter baseras på det utkast till årsredovisning som presenterades 2017-04-03. Kommunstyrelsen fastställer årsredovisningen 2017-04-06 och fullmäktige behandlar årsredovisningen 2017-04-24.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef och redovisningsansvarig.

2.2. Revisionskriterier

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen (KL)
- Lag om kommunal redovisning (KRL)
- Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR)
- Fullmäktiges beslutade mål om god ekonomisk hushållning

3. Granskningsresultat

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Iakttagelser

Utveckling av kommunens verksamhet

I nämndernas verksamhetsberättelser redovisas väsentliga händelser som inträffat under och delvis efter räkenskapsåret. Det finns en sammanfattning av inträffade händelser i förvaltningsberättelsen.

Av årsredovisningen framgår i tillräcklig omfattning den förväntade utvecklingen inom olika verksamheter.

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas, det vill säga frånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad. Sjukfrånvaron har under år 2016 sjunkit till 6,03 % (7,94 %). I övrigt lämnar den personalekonomiska redovisningen ett flertal uppgifter om personalen i form av diagram och annan information.

Kommunfullmäktige har fastställt riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hanteringen av resultatutjämningsreserv. Riktlinjerna innehåller tre övergripande nyckeltal för att styra den ekonomiska utvecklingen. Årets resultat och ställning innebär att både den kortsiktiga och långsiktiga målsättningen uppnås.

Nyckeltal som beskriver verksamheten finns i verksamhetsmålen och i viss mån i nämndernas verksamhetsberättelser. Vi anser att beskrivningen av verksamheten utifrån nyckeltal med fördel kan utökas.

Under år 2016 har två budgetuppföljningar upprättats och redovisats till kommunfullmäktige.

Gemensam förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen omfattar en beskrivning av den samlade kommunala verksamhetens organisation och verksamhet. Koncernens resultat presenteras i inledningen av förvaltningsberättelsen. En beskrivning av de olika bolagens verksamhet och resultat återfinns i avsnittet Sammanställd redovisning.

Investeringsredovisning

Årets investeringar redovisas samlat i förvaltningsberättelsen. Årets investeringar uppgår till 28,0 mnkr vilket är 1,0 mnkr lägre än budget. Upplysningar om budgetavvikelser för samtliga investeringsprojekt lämnas. Överensstämmelse med övriga delar i årsredovisningen finns.

Driftredovisning

Utfallet av kommunens driftverksamhet redovisas samlat i förvaltningsberättelsen. Nämndernas samlade avvikelser mot driftbudgeten uppgår till 16,1 mnkr. Upplysningar

om orsaker till nämndernas budgetavvikelse lämnas. Överensstämmelse med övriga delar i årsredovisningen finns.

Balanskravsresultat

Förvaltningsberättelsen innehåller en balanskravsutredning i enlighet med KRL. I och med årets resultat redovisar kommunen en ekonomi i balans för år 2016.

Utvärdering av ekonomisk ställning.

Enligt kommunallagens 4 kap skall förvaltningsberättelsen innehålla en utvärdering av kommunens ekonomiska ställning. I förvaltningsberättelsen återfinns en utvärdering som tar sin utgångspunkt i olika nyckeltal. Det finns målsättningar kopplade till god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv. Den ekonomiska ställningen bör även analyseras i förhållande till andra kommuner.

3.1.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans i och med årets resultat. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed.

3.2. God ekonomisk hushållning

3.2.1. Iakttagelser

Finansiella mål

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens finansiella mål för god ekonomisk hushållning som fastställts i budget 2016:

Finansiella mål	Utfall 2016	Måluppfyllelse
Soliditet total 30 %.	Soliditeten uppgår till 37,4%.	Uppfyllt
Soliditet skattefinansierad verksamhet 40 %.	Soliditeten uppgår till 47,3%.	Uppfyllt
Årets resultat, 10,3 mnkr.	Resultatet uppgår till 51,2 mnkr.	Uppfyllt

Av redovisningen framgår att samtliga mål uppfylls.

Mål för verksamheten

Kommunfullmäktige har fastställt åtta kommunövergripande målområden som utgår från Lessebo kommuns vision:

1. Boende
2. Barn och utbildning

3. Demokrati och mångfald
4. Kultur och fritid
5. Energi och miljö
6. Näringsliv och sysselsättning
7. Stöd, omsorg och folkhälsa
8. Lessebo som attraktiv arbetsgivare

I årsredovisningen görs en avstämning av de 33 verksamhetsmål som finns i budget 2016¹ samt ett ytterligare mål som finns i dokumentet "Målområden 2016-2017"².

En sammanställning av måluppfyllelsen finns i årsredovisningen på sidan 38. Av verksamhetsmålen har 25 mål mätts under år 2016. Enligt redovisningen är 44 % av målen uppfyllda, 16 % är delvis uppfyllda och 36 % är inte uppfyllda.

Beräkningen har gjorts baserat på de mål som mätts/varit uppe för behandling under året. För verksamhetsmål som mäts baserat på flera nyckeltal görs en sammanvägd bedömning av måluppfyllelsen. Vi noterar att uppfyllda mål inte innebär att samtliga delmål är uppfyllda.

3.2.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. De finansiella målen för år 2016 är uppfyllda. Vi bedömer måluppfyllelsen som mycket god.

Vi bedömer utifrån årsredovisningens återrapportering verksamhetsmålen uppfyllelse som svag. Det baserar vi på att 44 % av de utvärderingsbara är målen uppfyllda. Vi noterar att måluppfyllelsen har förbättrats något jämfört med föregående år (38 %).

3.3. Rättvisande räkenskaper

3.3.1. Iakttagelser

Resultaträkning

Resultaträkningen är uppställd enligt KRL 5.1 och omfattar tillräckliga noter.

Resultaträkningen redovisar i allt väsentligt samtliga kommunens intäkter och kostnader för året samt hur det egna kapitalet har förändrats under räkenskapsåret. Jämförelse med föregående år lämnas för varje post i resultaträkningen.

Årets resultat är positivt och uppgår till 51,2 mnkr (24,4 mnkr). Resultatet medför en positiv avvikelse mot budget med 40,9 mnkr. Av lämnade resultatkommentarer redogörs för budgetavvikelserna.

I jämförelse med föregående år har verksamhetens intäkter ökat med 30,5 mnkr främst på grund av ökade bidrag och ersättningar från Migrationsverket. Verksamhetens kostnader har totalt ökat med 48,4 mnkr varav 33,4 mnkr beror på högre personalkostnader på

¹ KF § 80, 2015-11-23

² KF § 42, 2015-06-15

grund av ordinarie löneökningar och fler anställda. Resterande ökning beror främst på högre kostnader än förgående år för vårdplatser.

Jämförelsestörande kostnader avser nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar med 14,0 mnkr. Posterna som skrivits ner avser markarbeten och infrastruktur kring installerade baracker samt oanvända fastigheter vid Strömbergshyttan.

Som generella statsbidrag och utjämning redovisas generellt statsbidrag erhållit i december 2015 med 35,8 mnkr.

Resultaträkning, mnkr	Utfall 2016	Utfall 2015	Budget- avvikelse
Verksamhetens intäkter	187,7	157,2	30,5
Verksamhetens kostnader	-600	-551,6	-48,4
Jämförelsestörande post	-11,3	1,6	-12,9
Avskrivningar	-22,3	-21,8	-0,5
Verksamhetens nettokostnader	-445,9	-414,6	-31,3
Skatteintäkter	309,9	302,1	7,8
Generella statsbidrag och utjämning	181	135	46,0
Finansiella intäkter	13,2	9,3	3,9
Finansiella kostnader	-7,0	-13,5	6,5
Årets resultat	51,2	18,3	32,9

Vid granskningen av resultaträkningen har bland annat följande avvikelser noterats:

- Generellt statsbidrag erhållet i december 2015 har inte redovisat i enlighet med god sed. Intäkter motsvarande 3,9 mnkr har ej redovisats.
- Intäkter för migration har balanserats som skuldpost, vilket medför för lågt redovisade intäkter med 5,4 mnkr.
- Bland verksamhetens kostnader finns kostnader för vilka underlag saknas som visar att de tillhör år 2016. Kostnaderna uppgår till 2,7 mnkr.

Totalt uppgår resultatfelen ovan till 12,0 mnkr. Årets resultat borde därmed vara 12,0 mnkr högre, det vill säga 63,2 mnkr.

Balansräkning

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter.

Balansräkningen redovisar i huvudsak kommunens tillgångar, avsättningar och skulder per balansdagen. Balansposterna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade samt har värderats enligt principerna i KRL. Vid granskningen av balansräkningen har följande avvikelser noterats:

- Från och med år 2014 finns ett specifikt krav på komponentavskrivning av kommunens materiella anläggningstillgångar (RKR 11.4). Anpassningen ska även göras för befintliga värden i anläggningsregistret. Kommunen har vidtagit vissa åtgärder för att förbereda och anpassa sin redovisning till detta, men hittills har inga åtgärder påverkat resultat- eller balansräkning under år 2016. Det tycker vi är otillräckligt i förhållande till god redovisningssed.

- Kommunen leasar fordon som används i verksamheterna. Vi vidhåller bedömningen att en genomgång bör göras av avtalen för att avgöra om de ska klassificeras som finansiell leasing i enlighet med RKR 13.2.
- Kortfristiga skulder är för högt redovisade med 3,9 mnkr. Generellt statsbidrag erhållet december 2015 har inte redovisat i enlighet med god sed.
- Kortfristiga skulder är för högt redovisade med 5,4 mnkr. Överskott avseende nyanlända inom utbildningsnämndens verksamhetsområde har balanserats och ej intäkteredovisats.
- Bland kortfristiga skulder finns upplupna kostnader för vilka underlag saknas som visar att de tillhör år 2016. Kostnaderna uppgår till 2,7 mnkr.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är uppställd enligt gällande rekommendation. Överensstämmelse med övriga delar av årsredovisningen finns.

Sammanställda räkenskaper

De sammanställda räkenskaperna är uppställda jämte kommunens räkenskaper och omfattar motsvarande noter. Uppställningen följer god redovisningssed.

Konsolideringen innefattar samtliga de företag som enligt kraven i RKR:s rekommendation 8.2 Sammanställd redovisning ska ingå. Eliminering av koncerninterna poster har i allt väsentligt utförts.

Tilläggsupplysningar och redovisningsprinciper

Årsredovisningen lämnar tillräckliga tilläggsupplysningar och redogör för tillämpade redovisningsprinciper i tillräcklig omfattning.

Följande avvikelser från god redovisningssed har noterats:

- Anslutningsavgifter ska redovisas som förutbetalad intäkt och intäktsföras över nyttjandetiden för den tillgång som avgiften är avsedd att finansiera. Kommunen nettoredovisar anslutningsavgifter i anläggningsregistret eller bokför dem som driftintäkt (RKR 18.1).
- De redovisningsprinciper som beskrivs i årsredovisningen avseende exploatering stämmer inte överens med god redovisningssed. Det ska inte ske någon omklassificering av utgifter för anläggandet av gator, grönområden, belysning med mera från anläggningstillgång till omsättningstillgång. Dessa utgifter ska inte matchas mot försäljningsintäkter. Uppräknade tillgångstyper ska klassificeras som anläggningstillgång och skrivs av under nyttjandeperioden. Om del av försäljningsintäkten är att anse som gatukostnadsersättning ska denna klassificeras som en förutbetalad intäkt och lösas upp under nyttjandeperioden för de gator som avses.

3.3.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Räkenskaperna är upprätaade enligt god redovisningssed.

Avvikelser från god redovisningssed har påträffats avseende redovisning av det generella statsbidraget som erhöles i december 2015, av ersättning från Migrationsverket avseende

utbildning av nyanlända elever samt vissa kostnader där underlag saknas. Vi bedömer att avvikelserna inte är väsentliga bland annat på grund av att kommunen i och med årets redovisade resultat, 51,2 mnkr, redan innan en eventuell justering uppfyller samtliga finansiella mål som beslutats av kommunfullmäktige och har en ekonomi i balans.

Vi konstaterar att de redovisningsprinciper som beskrivs i årsredovisningen avseende exploatering inte stämmer överens med god redovisningssed. Vi bedömer dock att redovisningen av exploateringsprojekt inte påverkat räkenskaperna i någon väsentlig omfattning under år 2016.

2017-04-18

Caroline Liljebjörn

Caroline Liljebjörn
Uppdragsledare